

A Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága részére
1015 Budapest
Donáti utca 35.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: 10/1021-0/2013.	
Érkezett: 2013 JÚN 28.	
Példány: 1	Kézelőiroda: R1
Melléklet: 3 db	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Köszönöm a beadványt!

Alulírott [redacted] (nyilvántartó kamara és nyilvántartási szám: Budapesti Ügyvédi Kamara [redacted], [redacted] a mellékletként csatolt meghatalmazás alapján [redacted] [redacted] [redacted] képviselőjében eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ogy. törvény) 49. § (4), (7) és (8) bekezdéseivel, az 50. § (1), (2a) és (4) bekezdéseivel, valamint az 52. § (2), (3), (5) és (6) bekezdéseivel szemben

alkotmányjogi panaszt

nyújtok be, amelynek keretében kérem, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság állapítsa meg a fent megjelölt rendelkezések alaptörvény-ellenességét, mivel azok ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog alapelvével, valamint az Alaptörvény IX. cikkének (1) bekezdésével, amely a vélemény-nyilvánítási szabadságot foglalja magában, ezért azt a hatálybelépésére visszamenőleges hatállyal semmisítse meg.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerint kivételesen alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy, ha egy alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének hatályosulása folytán **közvetlenül, bírói döntés nélkül az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás.** Az Abtv. 29. §-a szerint ilyen esetben az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Abtv. 37. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a közjogi szervezetszabályozó eszközöknek az Alaptörvénnyel való összhangját; az indítványozókra, az eljárásra és a jogkövetkezményekre ilyen esetben a jogszabályok felülvizsgálatára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

Az Ogy. törvény fenti rendelkezései, amelyek 2013. január 1-jén léptek hatályba, szabályozzák az Országgyűlés ülését és a bizottsági üléseket vezető elnök rendészeti és fegyelmi jogkörét.

E rendelkezések a következőket mondják ki:

„49. § (4) Ha a képviselő az Országgyűlés tekintélyét, rendjét súlyosan sértő magatartást tanúsít, illetve magatartásával a házszabályi rendelkezések tanácskozási rendre vagy szavazásra vonatkozó szabályait megszegi, az ülést vezető elnök rendreutasítás és figyelmeztetés nélkül javasolhatja a képviselő kizárását az ülésnap hátralévő részéből, illetve a képviselővel szemben pénzbírság kiszabását. A javaslatban meg kell jelölni az

intézkedés okát, illetve – a házszabályi rendelkezések tanácskozási rendre vagy szavazásra vonatkozó szabályainak megszegése esetén – a megsértett házszabályi rendelkezést is.

(7) A házelnök – a (4) bekezdés szerinti bármely jogkövetkezményre irányuló javaslat hiányában – a (4) bekezdés szerinti magatartás tanúsításától számított öt napon belül jogosult a képviselővel szemben pénzbírság kiszabását javasolni.

(8) A (4) és (7) bekezdés szerinti, pénzbírság kiszabására irányuló javaslatról az Országgyűlés a javaslattételt követő ülésén, vita nélkül határoz. A pénzbírság összege nem haladhatja meg a képviselő egyhavi tiszteletdíjának harmadát.”

„50. § (1) Ha a képviselő az Országgyűlés ülésén **fizikai erőszakot alkalmazott**, illetve közvetlen fizikai erőszakkal **fenyegetett vagy arra hívott fel**, az ülést vezető elnök javasolhatja a képviselő ülésnapról való kizárását, jogai gyakorlásának felfüggesztését és vele szemben pénzbírság kiszabását.

(2a) A házelnök – az (1) bekezdés szerinti bármely jogkövetkezményre irányuló javaslat hiányában – az (1) bekezdés szerinti magatartás tanúsításától számított öt napon belül jogosult a képviselő képviselői jogai gyakorlásának felfüggesztését, illetve a képviselővel szemben pénzbírság kiszabását javasolni.

(4) Az (1) és (2a) bekezdés szerinti, pénzbírság kiszabására irányuló javaslatról az Országgyűlés a javaslattételt követő ülésén, vita nélkül határoz. A pénzbírság összege nem haladhatja meg a képviselő egyhavi tiszteletdíjának összegét.”

„52. § (2) Ha a képviselő **a bizottsági ülésen**

a) felszólalása során az Országgyűlés tekintélyét vagy valamely személyt, csoportot – így különösen valamely nemzeti, etnikai, faji vagy vallási közösséget – kirívóan sértő kifejezést használ, vagy az általa használt sértő kifejezés súlyos rendzavaráshoz vezet, vagy

b) az Országgyűlés tekintélyét, rendjét súlyosan sértő magatartást tanúsít, illetve magatartásával a házszabályi rendelkezések tanácskozási rendre vagy szavazásra vonatkozó szabályait megszegi,

a bizottság javasolhatja a képviselő kizárását a bizottsági ülés hátralévő részéből, illetve vele szemben pénzbírság kiszabását. A javaslatban meg kell jelölni az intézkedés okát, illetve – a házszabályi rendelkezések tanácskozási rendre vagy szavazásra vonatkozó szabályainak megszegése esetén – a megsértett házszabályi rendelkezést is.

(3) Ha a képviselő a bizottság ülésén fizikai erőszakot alkalmazott, illetve közvetlen fizikai erőszakkal fenyegetett vagy arra hívott fel, a bizottság javasolhatja a képviselő képviselői jogai gyakorlásának felfüggesztését, illetve vele szemben pénzbírság kiszabását.

(5) A házelnök – a (2) bekezdés szerinti jogkövetkezményre irányuló javaslat hiányában – a (2) bekezdés szerinti magatartás tanúsításától számított öt napon belül jogosult a képviselővel szemben pénzbírság kiszabását javasolni. A házelnök – a (3) bekezdés szerinti bármely jogkövetkezményre irányuló javaslat hiányában – a (3) bekezdés szerinti magatartás tanúsításától számított öt napon belül jogosult a képviselő képviselői jogai gyakorlásának felfüggesztését, illetve a képviselővel szemben pénzbírság kiszabását javasolni.

(6) A pénzbírság kiszabására, illetve a képviselő képviselői jogai gyakorlásának felfüggesztésére a 48. § (7) bekezdése, a 49. § (8) bekezdése, illetve az 50. § (3)–(7) bekezdése rendelkezéseit kell alkalmazni azzal, hogy az 50. § (5) bekezdésének alkalmazásában figyelembe kell venni azt is, ha a képviselő a (3) bekezdésben meghatározott magatartást az Országgyűlés ülésén követi el.”

A törvény e rendelkezései tehát egyrészt alkotmányos indokok nélkül korlátozzák az országgyűlési képviselők vélemény-nyilvánítási jogát, másrészt pedig nem rendelkeznek az Országgyűlés döntésével szemben alkalmazható jogorvoslati lehetőségekről. Márpedig az

Alaptörvény XXVIII. cikkének (7) bekezdése kimondja, hogy „*mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti*”.

Megjegyzem, hogy az Ogy. törvény rendelkezései az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) 10. és 13. cikkében foglaltakat is sértik, a következők szerint:

„10. Cikk - Véleménynyilvánítás szabadsága

1. Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát és az információk, eszmék megismerésének és közlésének szabadságát országhatárokon kívül és anélkül, hogy ebbe hatósági szerv beavatkozhasson.”

„13. Cikk - Hatékony jogorvoslathoz való jog

Bárkinek, akinek a jelen Egyezményben meghatározott jogait és szabadságait megsértették, joga van ahhoz, hogy a hazai hatóság előtt a jogsérelem hatékony orvoslását kérje az esetben is, ha a jogokat hivatalos minőségben eljáró személyek sértették meg.”

Az Alaptörvény-sértés közvetlen fennállását arra alapozom, miszerint az Ogy. törvény vonatkozó szabályai szerint az Országgyűlés elnökének (bizottsági esemény kapcsán pedig az adott bizottság elnökének) a kizárólagos joga a pénzbírság kiszabásáról dönteni, az eljárásban az érintett képviselőnek minden eljárási joga (pl. a védekezés lehetősége) mint garanciális szabály teljes mértékben hiányzik, a döntéssel szemben pedig semmiféle jogorvoslati jogot nem biztosít az Ogy. törvény. A jogorvoslat totális hiánya a fent idézett alaptörvényi rendelkezésekkel összevetve pedig egyértelműen Alaptörvény-ellenessé teszi a bírság kiszabását lehetővé tevő jogszabályhelyet.

A helyzetet súlyosítja, hogy a választópolgárok közössége által megválasztott képviselő egyéb, képviselői minőségéhez kapcsolódó alapvető jogait is egy személyben korlátozhatja a házelnök, aki egy párt tagjaként képviselői mandátumot szerezve került be az Országgyűlésbe, és mint ilyen kötődésű személy, pártatlansága egyáltalán nem biztosított. Ékes példája ennek az a tény, hogy a bírságolás lehetőségének bevezetése óta csak ellenzéki képviselőkkel szembeni pénzbírság-kiszabásra került eddig sor; minden ellenzéki frakcióból és a független képviselők közül is került ki már ugyanis olyan honatya, akit az új szabályozás hatályba lépése óta bírsággal sújtott az Országgyűlés elnöke. A bírságoló határozatokat tájékoztatásul csatolom.

Mind a bírságolás, mind az egyéb szankciók kiszabása szubjektív alapon történik tehát, éppen ezért a jogorvoslati jog biztosításának eljárásjogi garanciája elementáris lenne az Alaptörvény és az Egyezmény szerint.

A fenti rendelkezések az Alaptörvényben és az Egyezményben biztosított véleménynyilvánítási szabadságot ugyancsak sértik, mivel a korlátozásra és a jogok megvonására – a képviselő véleményének közlésére tekintettel – minden alkotmányos alap nélkül, csupán egy önkényes, semmilyen fórumon nem támadható döntés következtében kerül sor.

■■■■■■ képviselő egyedi ügyben történt érintettségét a következőkkel támasztom alá:

A mai napig bezárólag négy alkalommal szabott ki az Országgyűlés ■■■■■ ■■■■■l szemben pénzbírságot elnöki javaslatra. Ebből két esetben az Ogy. törvény 48. §-a alapján került sor a bírság kiszabására.

Jelen beadvány kapcsán egyrészt a Kulturális és Sajtóbizottság általi bírság-kezdemenyvezést kívánom nevesíteni. A 2013. június 10-ei bizottsági ülésen a bizottság elnökének állítása szerint ■■■■■ ■■■■■ felszólalásában „kirívóan sértő kifejezést” használt „személyeket, csoportot érintően”. Ennek értelmében támadom az Ogy. törvény 52. §-ában foglalt vonatkozó rendelkezéseket.

Megjegyzem, hogy a „kirívóan sértő kifejezés” törvényi definíciója hiányzik, ez pedig a jogbiztonság követelményébe is ütközik, hiszen a képviselő nem tudhatja, hogy felszólalása során milyen kifejezést használhat, milyen megnyilvánulása miatt érheti őt retorzió.

A másik eset az Ogy. törvény 49. és 50. §-ával kapcsolatos, mivel a 2013. június 21-ei ülésén történteket az Országgyűlés alelnöke fizikai erőszakkal fenyegető magatartásnak minősítette.

Az alkotmányjogi panasszal érintett kérdés alkotmányjogi szempontból alapvető jelentőségű, mivel az összes országgyűlési képviselőt érinti.

Az Ogy. törvény támadott bekezdései 2013. január 1-jén léptek hatályba, így az alkotmányjogi panaszt az indítványozó a törvényes határidőn, 180 napon belül nyújtja be.

Az indítványozó érintettségét megalapozza, hogy a ■■■■■ ■■■■■t ■■■■■n országgyűlési képviselőcsoportjának tagja, akivel szemben már négy alkalommal szabtak ki pénzbírságot.

Álláspontom szerint az Ogy. törvény 49. § (4), (7) és (8) bekezdései, az 50. § (1), (2a) és (4) bekezdései, valamint az 52. § (2), (3), (5) és (6) bekezdései az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésébe, valamint az Alaptörvény IX. cikkének (1) bekezdésébe ütköznek, hiszen oly módon korlátozzák a képviselők vélemény-nyilvánítási szabadságát, hogy az ülést vezető elnök rendészeti és fegyelmi jogköréből adódó országgyűlési döntésekkel szemben nem biztosítanak jogorvoslati lehetőséget.

Az alapvető jogok érvényesülésének biztosítása az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése szerint az állam elsődrendű kötelezettsége. A jogalkotótól igenis elvárható, hogy biztosítson jogorvoslati lehetőséget ebben az eljárásban is.

Budapest, 2013. június 27.

Tisztelettel,

■■■■■